

9. EMBEREK KÖRÜLÖTTEM

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Hans Walter Wolff: Az Ószövetség antropológiája, Harmat Kiadó, Budapest, 2003.)

(Ez nem csak az ember teremtéséről szóló órákhoz jó háttér, hanem az Emberek körülöttem és a Barátunk a környezetünk témákhoz is.)

Az ember istenképűsége

A Papi irat az embernek a világban betöltött különleges szerepét az Isten képmása kifejezéssel foglalja össze.

- * Ez a kifejezés az Istenhez való hasonlóságra utal, Isten a teremtésben önmagával folytatott tanácskozásával kapcsolatban jelenik meg: „Alkossunk embert a saját képmásunkra...” (1Móz 1,26)
- * Az ember Isten megszólításából keletkezett. Az áldás első része megegyezik az égi és tengeri állatoknak szólóval, de a folytatása tartalmazza a megbízást felelősségteljes feladatokra, döntési hatalomra a teremtett világban. „Kevéssel kisebb Istennél...” (Zsolt 8)
- * Isten képmása a megfelelésen alapuló kapcsolatot jelenti Isten és ember között. Az ember Isten szavának engedelmességgel megfelel a megszólító szónak.
- * Az embert a többi élőlényel különleges viszonyba helyezi, táplálékként vagy segítségként. Amikor az embernek Isten teremtményeivel van kapcsolata, ezáltal Istennel is kapcsolatba kerül. Ez is a megfelelés része: az embernek a világban Isten által teremtett dolgokkal kell foglalkozni.
- * Miért Isten képmása jelöli ezt a viszonyt? Az ókori királyok szobra az uralkodásuk bizonyítéka (Dán 3). Az embert Isten képmásaként igazolja, hogy Isten a teremtés ura, mert a többi teremtménnyel uralkodói viszonyban van. Uralkodói joga, mint a helytartóé.
- * Isten képmása mellett a hasonlóság is megjelenik. Ez utalhat a rokonsági kapcsolatra, azaz ne feledkezzen meg az ember arról, hogy különösen közel áll az Istenhez. Ez a közelség a beszédben látszik elsősorban.

Ember és emberiség

- * Nem egy kiemelkedő személy, hanem az ember (ádám) a világ kormányzója, mint Isten képmása.
- * Ádám – kollektív megnevezés, az egész emberiségre utal, többes számú alakban áll. Azaz nem kiemelkedő egyénekre, hanem az emberi közösségre bízta Isten az uralkodás feladatát, senki sincs kizárva ebből
- * A képmás-ember két nem formájában az. Ezáltal az emberek szeretetben kiegészítik egymást. (Barth) Az emberek az Isten-képmás feladatnak csak egymás felé fordulva, egymást kiegészítve tudnak eleget tenni.
- * Ehhez kapcsolódik a szaporodásra adott parancs. Nagyszámú emberiségre bízta Isten a világ kormányzását.

A teremtés feletti uralom

- * Az uralom gyakorlásának előfeltétele a de mitizált világ, azaz minden Isten teremtménye, ami az ember élettere lehet, amit ő alakíthat.
- * Fölénnyel, leigázással (háborúban népek, rabszolgák stb.) kormányozza a világot, azaz erejének segítségével szolgálatára kényszeríti. Az abszolút királyi uralom méltósága minden ember osztályrészévé válik. Uralkodás – taposás (Jóel 4,13), szőlőből hasznos változás a must, ilyen az ember feladat a világban.
- * Az uralkodás tárgy a Föld egésze, nem csupán az állatok. Az állatok háziasításában jelent meg elsősorban a világ fölötti uralom a régiek számára. Csak maga az ember nem válhat a leigázás tárgyává (1Móz 9,6).
- * Ez a megbízás a kultúrára vonatkozik L. Köhler szerint. (Az építéstől a varráson át minden tanítható tudáson keresztül a fejlődés egésze ez a történelemben.) Szubjektíven pedig minden embernek meg kell küzdeni az élettel.
- * Az ember bízott feladat még nem érte el célját. Veszélye az uralkodásnak, hogy kicsúszik a kezéből, ha félreismeri, félreérti a feladatát. A világ leigázása nem vezethet az ember létének veszélyeztetéséhez (környezetszennyezés). A technika mítosza ne uralkodjon az emberen.
- * Az Isten-képmás Jézus Krisztusban teljesedett be, és Benne ad lehetőséget, hogy mi is megújuljunk ebben naponta. (Kol 1,15; 3,10)

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A kisiskolás gyermek már másképp kezdi látni önmagát, mint az óvodás. Felfedezi a különbségeket, de a hasonlóságokat is. Sokszor viszont zárkózottabb, zavarban van. A felelősséget viszont egyre inkább érti, érzi, főleg, ha van valamilyen háziállata. Sok játékkal, alkotással tudjuk közelebb hozni a gyerekekhez az ember teremtésének üzenetét, hogy nem csak a világot, hanem az egyes embert is Isten alkotta.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Család iránti hála

Kognitív cél: A saját születésnap dátumának ismerete, családi, rokoni viszonyok tisztázása.

Affektív cél: Hála érzésének felkeltése azért, hogy Isten őt egy családban adta. A családtagok iránti szeretet erősítése.

Pragmatikus cél: Buzdítás arra, hogy tartsák számon, családtagjaikat, a családi ünnepeket. Alakítsanak ki a csoportban születésnap ünneplési rítust.

Az óra részei	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
Motiváció, ráhangolás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Beszélgetési javaslat:</p> <p>Mi jut eszedbe a gyertyákról? Mikor szoktunk gyertyát gyújtani? Neked mikor égtek legutóbb a gyertyák, tudod-e? Hány gyertya égett?</p> <p>Házi feladatként családi fényképeket kellett hozni, mutassák be, hogy ki kicsoda rajtuk. Biztos lesz köztük olyan, amikor ők kisbabaként jelennek meg a</p>	<p>Gyertyák (kicsi, nagy, szám, stb.)</p> <p>A gyerekek saját fényképei</p>

	<p>képen, amire rácsodálkoznak, hogy ki hogyan nézett ki korábban. Ez alkalmat ad arra, hogy beszélgessünk a családról, megnevezzenek családtagokat.</p> <p>Ének: Bércet, rónaságot... - Drága szüleinket... versszaka</p>	
Feldolgozási javaslat	<p>Családi fotó: Nézegetünk különböző családi fényképeket. Érdeemes régiákat is keresni, mert a XX. sz. első felének beállított képei sokszor eseményhez kötöttek, nagycsalád látszik rajtuk. Kisebb csoportokban (5-7 fő) álljatok be úgy, mintha családi fénykép lenne. Találjuk ki, hogy milyen eseményen készülhettek az egyes „fotók”! Ha nem derül ki egyértelműen, szólaltassuk meg a szereplőket egy-egy mondattal. (A hittanoktató előre is megadhat családi eseményeket, amihez készülhetnek a „fotók”. Pl. esküvő, születésnap, karácsony, nyaralás. Ha van rá lehetőség, érdemes lefényképezni a gyerekek által alkotott „családi fotókat”, és az osztályban kitenni.)</p> <p>Életre kelt fényképek: A fenti „családi fotóhoz” alkossanak jelenetet, aminek a kezdete, vagy a vége a „fotó”. Azzal a felszólítással, hogy ’Mi történt előtte?’ vagy ’Hogyan folytatódik?’</p>	<p>Családi fényképek régen és most</p> <p>Fényképezőgép</p>
Munkáltatás	<p>Készítsünk születésnap-naptárt! A hittanoktató egy előre elkészített naptárt visz be, amire a gyerekek öntapadós matricával beragaszthatják a saját nevüket a születésnapjukhoz. (Érdeemes a hittanoktátónak előre megnézni a gyerekek születésnapját, mert 1. osztályban még többen nem tudják ezt fejből.) Beszéljük meg, hogy hogyan ünnepelhetnénk meg egymás születésnapját a csoportban. Érdeemes előre egy rítuson gondolkodni, egy áldó éneket megtanítani. (Pl. 134/3; Áldjon meg téged...)</p>	<p>Naptár, öntapadós matricák</p>
Házi feladat	Munkafüzet feladatai.	<p>Mfgy. 20-21. o. Mfei. 24-25. o.</p>

TOVÁBBI ÖTLETEK:

1. Bizalomjáték

Cél: az egymásrautaltság megtapasztalása

Eszközök: kendő, székek, asztalok

A játékosok közösen csinálnak a terem berendezéséből egy „akadálypályát”. A játékosok körben állnak, az egyiknek bekötik a szemét, és valaki kicsit megpörgeti, hogy a többiek

addig meg tudják változtatni a helyüket. A bekötött szemű kiválaszt valakit a körben állók közül, aki végigvezeti az akadályok között. A vezetőn múlik, hogy mennyire nehezíti az útvonalat, hol időz el, mit fedeztet fel a társával. Ha végére értek, cserélnek. Egyidejűleg három pár is lehet a pályán.

Ha már mindenki volt mindkét szerepben, akkor a csoport megbeszéli az élményeket. A játék folytatható úgy, hogy új párok alakulnak, de most nem véletlenszerűen.

Megjegyzés: Szabad terepen még érdekesebb lehet ez a játék.
(Forrásanyag: <http://www.osztalyfonok.hu/cikk.php?id=178>)

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

3. feladat:

„Válaszd ki, hogy mit ajándékoznál születésnapjára a következő személyeknek!”

Instrukció: Jó beszélgetési lehetőséget ad a feladat a családról, barátságról, értékekről szóló témákhoz.

A témához felhasználható énekek:

Református Énekeskönyv: 134. zsoltár Úrnak szolgái (+hk)

Jézushoz Jöjjetek: 11. Áldd meg a földet

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT EGYHÁZI ISKOLA 2. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Társak iránti hála

Kognitív cél: Annak a felismertetése, hogy Isten közössége teremtett, ahol barátokat találhatunk

Affektív cél: Hála érzésének felkeltése azért, hogy Isten adott barátokat. A barátok iránti szeretet erősítése.

Pragmatikus cél: A társak iránti szeretet kifejezésére bátorítás.

Az óra részei	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
Motiváció, ráhangolás, előzetes ismeretek aktiválása	Számos-szigetes (minimum 8-10 fős csoportoknál játszható) A gyerekek össze-vissza sétálnak a teremben, adott jelre csoportokat kell alkotni annak megfelelően, amit a játékvezető mond. A csoportalkotás lehetősége függ a számoktól (egyszerűbb változatban csak a számot adjuk meg), pl. 3-as csoport. De lehet alakzatot is létrehozni: kör (körbeállnak, egymás kezét megfogják); csillag (körbeülnek terpeszben, a lábukkal alkotnak csillagot); kajak	

	<p>(terpeszben egymás mögé ülnek, mintha egy csónakban eveznének). Tehát 4-es kajak, azaz 4 fős csoportokban kell egymás mögé ülniük.</p> <p>Érdemes felhívni a figyelmüket arra, hogy lehetőleg mindig mással kerüljenek egy csoportba.</p>	
Feldolgozási javaslat	<p>Készítsünk közösen csoportplakátot!</p> <p>Nagy csomagolópapírra vagy kartonra a gyerekek fényképeiből alkossunk úgy képet, hogy utak vezessenek egyik gyerektől a másikig. Az út mentén rajzosan vagy újságkivágásból megjelenhetnek azok az életterek (otthon, iskola, játszótér, park, üzlet), ahol a gyerekek emberekkel találkozhatnak.</p>	<p>Szükséges eszközök:</p> <p>csomagolópapír, korábban elkészített és kinyomtatott fényképek, újságkivágások.</p>
Munkáltatás	Barátság karkötő készítése.	
Házi feladat		